महाराष्ट्र दुय्यम सेवा, गट-ब (अराजपत्रित) (मुख्य) परीक्षा - २०२२
पेपर क्र. २ सहायक कक्ष अधिकारी दि. २२ ऑक्टोबर, २०२३

2022

प्रश्नपुस्तिका क्रमांक BOOKLET NO. **1007773**

संच क्र. **A**

प्रश्नपुस्तिका – II A18

सामान्य क्षमता चाचणी व पदाच्या कर्तव्यासाठी आवश्यक ज्ञान

एकूण प्रश्न : 100

वेळ : 1 (एक) तास **एकूण गुण : 200**

सूचना

(1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत **100** अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.

(2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत **न विसरता बॉलपेनने** लिहावा.

परीक्षा-क्रमांक								

केंद्राची संकेताक्षरे   शेवटचा अंक

(3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे **न विसरता नमूद करावा.**

(4) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तर-क्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्न-क्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

(ब) **आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.**

(5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण **एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नांकडे वळावे.** अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.

(6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही. एकापेक्षा जास्त उत्तरे नमूद केल्यास ते उत्तर चुकीचे धरले जाईल व त्या चुकीच्या उत्तराचे गुण वजा केले जातील.

(7) **प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चुकीच्या उत्तरांसाठी 25% किंवा 1/4 गुण वजा/कमी करण्यात येतील."**

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

SEAL

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा.

☟▼ IMP PYQ Compilation PDFS for Revision ▼☟

🔺Mpsc ने आता पर्यंत विचारलेल्या सर्व परीक्षांमधील PYQ Articles च्या Notes एकाच PDF मध्ये

PYQ Articles PDF👉https://t.me/mpscvastad/1066

🔺Combine mains 2022-SR,STI,ASO,PSI paper's All Qs Section Wise Analysis PDF👉https://t.me/mpscvastad/979

🔺Combine mains 2022 – all PYQ कलमे आणि घटनादुरुस्ती Qs compilation PDF👉https://t.me/mpscvastad/985

🔺ASO Mains polity Imp Qs for practice with answers compilation PDF 👉https://t.me/mpscvastad/991

🔺Combine mains 22 – All PYQ इतिहास वृत्तपत्रे आणि संस्था Qs compilation PDF 👉https://t.me/mpscvastad/1004

🔺Combine mains 22 – SR,STI,ASO,PSI Paper 2 section wise compilation PDFs:

1.गणित आणि बुद्धीमत्ता👉https://t.me/mpscvastad/998

2.भूगोल👉https://t.me/mpscvastad/999

3.इतिहास👉https://t.me/mpscvastad/1000

4.POLITY👉https://t.me/mpscvastad/1001

🔺सर्व विज्ञान स्टेट बोर्ड आणि त्या मधील 60+ वैज्ञानिकांची माहिती एकत्रीत एकाच PDF 👉https://t.me/mpscvastad/1039

🔺विज्ञानातील Plant & Animal Classification या घटकावरील सर्व PYQs आणि उत्तरे एकत्रित PDF👉https://t.me/mpscvastad/1023

Join telegram channel for more PYQ analysis PDFs,PYQ notes 👉https://t.me/mpscvastad

MPSC वस्ताद
सत् भावो - तत् भवति

90. समग्र न्यायाचा अधिकार वापरताना, सर्वोच्च न्यायालय खालीलपैकी कोणत्या बाबींचा विचार करून योग्य ते सहाय्य करू शकते ?
(1) जेथे अधिकार क्षेत्राची गरज असते
(2) जेथे काही बेकायदेशीर बाबी प्रकट होतात
(3) जेथे काही अन्याय प्रकटपणे दिसून येतो
(4) वरीलपैकी सर्व

While exercising power to do complete justice, the Supreme Court can grant appropriate relief by considering
(1) Where there is manifest want of jurisdiction
(2) Where there is manifest illegality occurred
(3) Where some manifest injustice is shown to have resulted
(4) All the above

---

91. सामाजिक विकास ____________ सूचित करतो.
अ. मानवाचे कल्याण
ब. GNP मध्ये वाढ
क. सामाजिक संघटनेत सुधारणा
ड. सामाजिक न्याय
(1) अ, क व ड   (2) अ, ब व क
(3) अ, ब व ड   (4) ब, क व ड

The social development implies
a. Welfare of human being
b. Rise in GNP
c. Improvement in social organisation
d. Social justice
(1) a, c and d   (2) a, b and c
(3) a, b and d   (4) b, c and d

---

92. 'आर्थिक नियोजन' ही बाब भारतीय राज्यघटनेच्या ____________ मध्ये समाविष्ट आहे.
(1) केंद्र सूची   (2) राज्य सूची
(3) समवर्ती सूची   (4) यापैकी नाही

'Economic Planning' lies in the ________ of the Indian Constitution.
(1) Union list   (2) State list
(3) Concurrent list   (4) None of these

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

Click here to Join the telegram channel @MPSCvastad

FB/IG/TG @mpscmaterial www.mpscmaterial.com

MPSC वस्ताद
यत् भावो - तत् भवति

93. तेंडुलकर समितीने २००४-०५ साठीचा अखिल भारतीय दारिद्र्य रेषेचा अंदाज ग्रामीण भागासाठी रु. ________ आणि शहरी भागासाठी रु. ________ दरमहा दरडोई इतका अंदाजित केला होता.

(1) ४४६ आणि ८७८
(2) ४४६ आणि ५७८
(3) ५७८ आणि ७७८
(4) ५७८ आणि ६७८

The Tendulkar Committee estimated All India Poverty line for the year 2004-05 for rural areas at Rs. ________ and for urban areas at Rs. ________ per capita per month.

(1) 446 and 878
(2) 446 and 578
(3) 578 and 778
(4) 578 and 678

---

94. वर्ष २०१६-१७ मध्ये भारताच्या निर्यात उत्पन्नामध्ये पुढीलपैकी कोणत्या वस्तू उत्पादनांनी अग्रक्रम मिळवला ?

(1) इंजिनिअरिंग वस्तू
(2) मौल्यवान खडे (रत्ने) आणि दागिने
(3) कृषि उत्पादने
(4) वस्त्रोत्पादने

In the year 2016-17 which of the following goods occupied 1st place in export earnings in India ?

(1) Engineering goods
(2) Gems and Jewellery
(3) Agricultural products
(4) Textiles

---

95. पाचव्या पंचवार्षिक योजनेची मुख्य उद्दीष्टे कोणती होती ?

अ. दारिद्र्य निर्मूलन
ब. स्वयंनिर्भरता प्राप्त करणे
क. उद्योगांचा विकास
ड. स्थैर्यासह वृद्धी

(1) फक्त अ
(2) अ आणि ब
(3) फक्त क
(4) यापैकी सर्व

Which were the main objective of fifth plan ?

a. Removal of poverty
b. Attainment of self-reliance
c. Development of industries
d. Growth with stability

(1) only a
(2) a and b
(3) only c
(4) all above

Click here to Join the telegram channel @MPSCvastad

FB / IG / TG @mpscmaterial www.mpscmaterial.com

MPSC वस्ताद

96. वितरणात्मक विषमतेशी कोणत्या बाबी संबंधित आहेत ?

अ. लोकसंख्या वृद्धी

ब. गरीबी

क. बेरोजगारी

ड. भाववाढ

(1) अ आणि ब (2) फक्त ब

(3) यापैकी सर्व (4) यापैकी नाही

Which things are relevant to distributional inequality ?

a. Growth of population

b. Poverty

c. Unemployment

d. Inflation

(1) a and b (2) only b

(3) all of the above (4) none of the above

---

97. आर्थिक विकासाचे आर्थिक घटक ____________ हे आहेत.

अ. भांडवल निर्मिती

ब. विकास साधण्याची इच्छा

क. विक्रीयोग्य शेतमालाचे अधिक्य

ड. विदेशी व्यापार

(1) ब, क व ड (2) अ, ब व क (3) अ, ब व ड (4) अ, क व ड

The economic factors in economic development are

a. Capital formation

b. Desire to develop

c. Marketable surplus of agriculture

d. Foreign trade

(1) b, c and d (2) a, b and c (3) a, b and d (4) a, c and d

---

98. सन २०११ मध्ये ____________ मधील बाल मृत्यूदर सर्वाधिक होता.

(1) आसाम (2) पश्चिम बंगाल

(3) राजस्थान (4) मध्यप्रदेश

The Infant Mortality Rate (IMR) was highest in 2011 in __________.

(1) Assam (2) West Bengal

(3) Rajasthan (4) Madhya Pradesh

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

Click here to Join the telegram channel @MPSCvastad

FB / IG / TG @mpscmaterial www.mpscmaterial.com

MPSC वस्ताद™
तद् भावो - तत् भवति

99. भारतातील दारिद्र्याचे मोजमाप/अंदाज कोणत्या अर्थतज्ज्ञांनी केले ?

अ. डॉ. दांडेकर आणि रथ

ब. डॉ. डॉल्टन

क. श्री पी. डी. ओझा

ड. श्री लकडावाला

(1) फक्त अ (2) अ, ब आणि क

(3) अ, क आणि ड (4) यापैकी सर्व

Which economist has done the estimate of poverty in India ?

a. Dr. Dandekar and Rath

b. Dr. Dalton

c. Shri P. D. Oza

d. Shri Lakadawala

(1) a only (2) a, b and c

(3) a, c and d (4) all above

---

100. भारतात कोणत्या प्रकारची बेरोजगारी आढळते ?

अ. छुपी बेरोजगारी

ब. संरचनात्मक बेरोजगारी

क. हंगामी बेरोजगारी

ड. शिक्षित बेरोजगारी

(1) फक्त अ (2) ब आणि क

(3) फक्त ड (4) यापैकी सर्व

Which types of unemployment are found in India ?

a. Disguised unemployment

b. Structural unemployment

c. Seasonal unemployment

d. Educated unemployment

(1) only a (2) b and c

(3) only d (4) all above

Click here to Join the telegram channel @MPSCvastad

FB / IG / TG @mpscmaterial www.mpscmaterial.com

महाराष्ट्र दुय्यम सेवा, गट-ब (अराजपत्रित) (मुख्य) परीक्षा 2021
पेपर क्र.: 2, 2021
सहायक कक्ष अधिकारी दि. 30/07/2022

प्रश्नपुस्तिका क्रमांक
BOOKLET No. 102453

P15

संच क्र. **A**

प्रश्नपुस्तिका – II

सामान्य क्षमता चाचणी व पदाच्या कर्तव्यासाठी आवश्यक ज्ञान

वेळ : 1 (एक) तास

एकूण प्रश्न : 100
एकूण गुण : 200

सूचना

(1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 100 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.

(2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत **न विसरता बॉलपेनने** लिहावा.

परीक्षा-क्रमांक | | | | | | | | |
केंद्राची संकेताक्षरे — शेवटचा अंक

(3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे **न विसरता नमूद करावा.**

(4) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

(ब) **आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे, त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.**

(5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण **एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे.** अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.

(6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही. एकापेक्षा जास्त उत्तरे नमूद केल्यास ते उत्तर चुकीचे धरले जाईल व त्या चुकीच्या उत्तराचे गुण वजा केले जातील.

(7) प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चुकीच्या उत्तरासाठी 25% किंवा 1/4 गुण वजा/कमी करण्यात येतील."

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

SEAL

Click here to Join the telegram channel @MPSCvastad

👇▼ IMP PYQ Compilation PDFS for Revision ▼👇

🔺Mpsc ने आता पर्यंत विचारलेल्या सर्व परीक्षांमधील PYQ Articles च्या Notes एकाच PDF मध्ये

PYQ Articles PDF👉https://t.me/mpscvastad/1066

🔺Combine mains 2022-SR,STI,ASO,PSI paper's All Qs Section Wise Analysis PDF👉https://t.me/mpscvastad/979

🔺Combine mains 2022 – all PYQ कलमे आणि घटनादुरुस्ती Qs compilation PDF👉https://t.me/mpscvastad/985

🔺ASO Mains polity Imp Qs for practice with answers compilation PDF 👉https://t.me/mpscvastad/991

🔺Combine mains 22 – All PYQ इतिहास वृत्तपत्रे आणि संस्था Qs compilation PDF 👉https://t.me/mpscvastad/1004

🔺Combine mains 22 – SR,STI,ASO,PSI Paper 2 section wise compilation PDFs:

1.गणित आणि बुद्धीमत्ता👉https://t.me/mpscvastad/998

2.भूगोल👉https://t.me/mpscvastad/999

3.इतिहास👉https://t.me/mpscvastad/1000

4.POLITY👉https://t.me/mpscvastad/1001

🔺सर्व विज्ञान स्टेट बोर्ड आणि त्या मधील 60+ वैज्ञानिकांची माहिती एकत्रीत एकाच PDF 👉https://t.me/mpscvastad/1039

🔺विज्ञानातील Plant & Animal Classification या घटकावरील सर्व PYQs आणि उत्तरे एकत्रित PDF👉https://t.me/mpscvastad/1023

Join telegram channel for more PYQ analysis PDFs,PYQ notes 👉https://t.me/mpscvastad

MPSC वस्ताद™
यत् भावो - तत् भवति

76. भारतीय नियोजन मंडळाची स्थापना __________ रोजी करण्यात आली.

(1) 15 मार्च, 1951

(2) 15 मार्च, 1950

(3) 1 एप्रिल, 1949

(4) 1 एप्रिल, 1950

Planning Commission in India was established on __________ .

(1) 15th March, 1951

(2) 15th March, 1950

(3) 1st April, 1949

(4) 1st April, 1950

---

77. नियोजन आयोगाने सुरुवातीस निश्चित केलेल्या चार दीर्घकालीन उद्दिष्टांमध्ये खालीलपैकी कोणते उद्दिष्ट समाविष्ट होत ***नाही*** ?

(1) पूर्ण रोजगार प्राप्ती

(2) समता व न्यायाधिष्ठित समाजवादी समाजरचना

(3) उत्पन्न व संपत्तीतील विषमता दूर करणे

(4) महिला सक्षमीकरण

Which of the following is ***not*** from among initial four long-term objectives that were set out by the Planning Commission ?

(1) Achievement of full employment

(2) Socialistic society based on equality and justice

(3) Removal of inequality in income and wealth

(4) Women empowerment

Click here to Join the telegram channel @MPSCvastad

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

A MPSC वस्ताद™
यत् भावो - तत् भवति

78. दहाव्या योजने दरम्यान खालीलपैकी कोणते राज्य देशांतर्गत उत्पादनात सर्वाधिक वृद्धि दर दर्शवित होते ?

(1) दिल्ली (2) गोवा

(3) तमिळनाडू (4) महाराष्ट्र

Which of the following States shows the highest growth rate in domestic product during the Tenth Plan ?

(1) Delhi (2) Goa

(3) Tamil Nadu (4) Maharashtra

---

79. भारतातील गरीबांचे प्रमाण आणि संख्येच्या अंदाजाच्या पद्धतशीर आणि संगणकीय बाबींचा विचार करण्यासाठी नियोजन आयोगाने सप्टेंबर 1989 मध्ये ________ यांच्या अध्यक्षतेखाली एक 'तज्ज्ञ गट' स्थापन केला.

(1) प्रा. दांतवाला

(2) प्रा. ब्रह्मानंद

(3) प्रा. अहलूवालिया

(4) प्रा. डी.टी. लकडावाला

The Planning Commission constituted an 'Expert group' in September 1989 to consider methodological and computational aspects of estimation of the number of poor in India under the Chairmanship of __________ .

(1) Prof. Dantwala

(2) Prof. Brahmananda

(3) Prof. Ahluwalia

(4) Prof. D.T. Lakdawala

---

80. मागास भागात उद्योग सुरू करण्यासाठी वांछू कार्यगटाने खालीलपैकी कोणती शिफारस केली ***नव्हती*** ?

(1) पाच वर्षांच्या कालावधीसाठी कार्पोरेट आयकरातून सूट देणे

(2) पाच वर्षांच्या कालावधीसाठी उत्पादन शुल्कातून सूट देणे

(3) पाणी पुरवठा अनुदानाची तरतूद

(4) वाहतूक अनुदानाची तरतूद

Which of the following measures was ***not*** recommended by Wanchoo Working Group for starting industries in backward areas ?

(1) Exemption from corporate income tax for a period of five years

(2) Exemption from excise duties for a period of five years

(3) Provision of water supply subsidy

(4) Provision of transport subsidy

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

Click here to Join the telegram channel @MPSCvastad

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

MPSC वस्ताद™
यत् भावो - तत् भवति

81. भारतातील व्यवसाय सेवांच्या जलद वाढीचे मुख्य कारण म्हणजे.

(1) बहुराष्ट्रीय कंपन्या

(2) विमा क्षेत्राची वृध्दी

(3) माहिती-तंत्रज्ञान क्षेत्राची वाढ

(4) कृषी क्षेत्रातील वृध्दी

The main reason of fast growth of business services in India is

(1) Multinational Companies

(2) Growth in Insurance Sector

(3) Growth of Information Technology Sector

(4) Growth in Agriculture Sector

---

82. 2001 – 02 च्या आर्थिक सर्वेक्षणानुसार कोणत्या राज्यात दारिद्र्याचे प्रमाण सर्वाधिक होते ?

(1) त्रिपूरा

(2) ओडिशा

(3) बिहार

(4) मध्य प्रदेश

According to the Economic Survey of 2001 – 02, which State had more poverty ?

(1) Tripura

(2) Odisha

(3) Bihar

(4) Madhya Pradesh

Click here to Join the telegram channel @MPSCvastad

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

MPSC वस्ताद™
यत् भावो - तत् भवति

83. भारतीय अर्थव्यवस्थेत छुप्या बेकारीचा प्रश्न हा प्रामुख्याने ________ .

(1) ग्रामीण भागात मोठ्या प्रमाणावर आढळतो

(2) शहरी भागात मोठ्या प्रमाणावर आढळतो

(3) औद्योगिक क्षेत्रात मोठ्या प्रमाणावर आढळतो

(4) शहरी कामकरणाऱ्या महिलांमधे मोठ्या प्रमाणावर आढळतो

The problem of disguised unemployment in Indian Economy is mainly observed in ________ .

(1) rural areas

(2) urban areas

(3) Industrial sector

(4) urban working women

---

84. खालीलपैकी कोणता घटक प्रादेशिक विषमतेचा प्रमुख निर्देशक आहे ?

(1) मूल्य वर्धन

(2) कृषि उत्पादन

(3) निव्वळ राज्यांतर्गत उत्पादन

(4) लिंग गुणोत्तर प्रमाण

Which of the following is a principal indicator of regional disparity ?

(1) Value addition

(2) Agricultural production

(3) Net State Domestic Product

(4) Sex ratio

---

85. 24 एप्रिल, 1993 रोजी कोणत्या घटनादुरुस्तीस मंजूरी देण्यात आली ?

#

(1) 71वी दुरुस्ती (2) 72वी दुरुस्ती

(3) 73वी दुरुस्ती (4) 74वी दुरुस्ती

Which Constitutional Amendment was approved on 24th April, 1993 ?

(1) 71st Amendment (2) 72nd Amendment

(3) 73rd Amendment (4) 74th Amendment

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

Click here to Join the telegram channel @MPSCvastad

www.mpscmaterial.com follow us @mpscmaterial on FB, INSTA and t.me/mpscmaterial

महाराष्ट्र दुय्यम सेवा गट-ब (अराजपत्रित) मुख्य परीक्षा 2020
पेपर क्र. २ (सहायक कक्ष अधिकारी) दि. १६ ऑक्टोबर २०२२.

A → संच क्रमांक

2020

T14

प्रश्नपुस्तिका क्रमांक
BOOKLET NO. 201901

प्रश्नपुस्तिका – II

सामान्य क्षमता चाचणी व पदाच्या कर्तव्यासाठी आवश्यक ज्ञान

वेळ : 1 (एक) तास

एकूण प्रश्न : 100

एकूण गुण : 200

सूचना

(1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 100 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.

(2) आपला परीक्षा–क्रमांक ह्या चौकोनांत **न विसरता बॉलपेनने** लिहावा.

परीक्षा–क्रमांक								
	↑ केंद्राची संकेताक्षरे						↑ शेवटचा अंक	

(3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे **न विसरता नमूद करावा.**

(4) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

(ब) **आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.**

(5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण एखादा **प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे.** अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.

(6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही. एकापेक्षा जास्त उत्तरे नमूद केल्यास ते उत्तर चुकीचे धरले जाईल व त्या चुकीच्या उत्तराचे गुण वजा केले जातील.

(7) **प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरापैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चुकीच्या उत्तरांसाठी 25% किंवा 1/4 गुण वजा/कमी करण्यात येतील."**

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

SEAL

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम–82" यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

👇🔻 IMP PYQ Compilation PDFS for Revision 🔻👇

🔺Mpsc ने आता पर्यंत विचारलेल्या सर्व परीक्षांमधील PYQ Articles च्या Notes एकाच PDF मध्ये

PYQ Articles PDF👉https://t.me/mpscvastad/1066

🔺Combine mains 2022-SR,STI,ASO,PSI paper's All Qs Section Wise Analysis PDF👉https://t.me/mpscvastad/979

🔺Combine mains 2022 – all PYQ कलमे आणि घटनादुरुस्ती Qs compilation PDF👉https://t.me/mpscvastad/985

🔺ASO Mains polity Imp Qs for practice with answers compilation PDF 👉https://t.me/mpscvastad/991

🔺Combine mains 22 – All PYQ इतिहास वृत्तपत्रे आणि संस्था Qs compilation PDF 👉https://t.me/mpscvastad/1004

🔺Combine mains 22 – SR,STI,ASO,PSI Paper 2 section wise compilation PDFs:

1.गणित आणि बुद्धीमत्ता👉https://t.me/mpscvastad/998

2.भूगोल👉https://t.me/mpscvastad/999

3.इतिहास👉https://t.me/mpscvastad/1000

4.POLITY👉https://t.me/mpscvastad/1001

🔺सर्व विज्ञान स्टेट बोर्ड आणि त्या मधील 60+ वैज्ञानिकांची माहिती एकत्रीत एकाच PDF 👉https://t.me/mpscvastad/1039

🔺विज्ञानातील Plant & Animal Classification या घटकावरील सर्व PYQs आणि उत्तरे एकत्रित PDF👉https://t.me/mpscvastad/1023

Join telegram channel for more PYQ analysis PDFs,PYQ notes 👉https://t.me/mpscvastad

T MPSC वस्ताद™ यत् भावो - तत् भवति

91. गरीबांचा वर्ग ओळखण्याचे आधार काय आहेत ?

(a) भूमिहीन शेतमजूर (b) ग्रामीण व शहरी गरीब व्यक्ती

(c) अल्प व सिमांत भूधारक मजूर (d) अशिक्षीत व्यक्ती

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) आणि (b) (2) (a) आणि (c) (3) फक्त (b) (4) यापैकी सर्व

What are the base for Identification of class of Poor ?

(a) Landless agricultural labour (b) Rural and urban poor person

(c) Small and marginal holding labour (d) Uneducated person

Answer options :

(1) (a) and (b) (2) (a) and (c) (3) Only (b) (4) All above

---

92. भारतातील बाजार आणि आर्थिक नियोजन परस्परांना ________ आहेत.

(1) जोड देणारे (2) पूरक (3) स्पर्धक (4) तटस्थ

The market and economic planning in India is ________ to one another.

(1) Supplementary (2) Complementary (3) Competative (4) Neutral

---

93. आर्थिक सुधारणे संदर्भात खालील विधाने विचारात घ्या.

(a) सरकारच्या भूमिकेचे रूपांतर नियंत्रकाकडून सुविधा पुरविणारा असे झाले आहे.

(b) पायाभूत क्षेत्रातील सुधारणेसाठी सरकार बांधील आहे.

(c) पंचायत राज संस्था पूर्णपणे कार्यान्वित करण्यास सरकार बांधील आहे.

वरीलपैकी कोणते/कोणती विधान/ने **सत्य** आहे/आहेत ?

(1) (a) आणि (b) (2) (b) आणि (c) (3) (a) आणि (c) (4) वरील सर्व

Consider the following statements regarding Economic Reforms :

(a) The role of the Government converts from the 'controller' to the 'facilitator'.

(b) The Government commits to suitable reforms in the infrastructure sector.

(c) The Government commits to the full functional Panchayati Raj Institution.

Which of the statement/s given above is/are **correct** ?

(1) (a) and (b) (2) (b) and (c) (3) (a) and (c) (4) All of the above

---

94. 73 आणि 74 व्या घटना दुरुस्ती कायद्यातील कलम 243 D चे ठळक वैशिष्ट ________ आहे.

(1) एकूण जागांच्या एक तृतीआंश जागा महिलांसाठी राखीव असतील

(2) एकूण जागांच्या एक द्वितीआंश जागा महिलांसाठी राखीव असतील

(3) एकूण जागांच्या एक चतुर्थांश जागा महिलांसाठी राखीव असतील

(4) एकूण जागांच्या दोन तृतीआंश जागा महिलांसाठी राखीव असतील

Salient feature of article 243 D of 73rd and 74th Constitution Amendment Act is :

(1) One-third of the total number of seats to be reserved for women

(2) One-half of the total number of seats to be reserved for women

(3) One-fourth of the total number of seats to be reserved for women

(4) Two-third of the total number of seats to be reserved for women

---

कच्च्या कामासाठी जागा / **SPACE FOR ROUGH WORK**

Click here to Join the telegram channel @MPSCvastad

Follow @mpscmaterial and Visit mpscmaterial.com

MPSC वस्ताद™
यत् भावो - तत् भवति

95. खालील विधाने विचारात घ्या.

(a) सेवा क्षेत्रातील उत्पादनाच्या तुलनेत रोजगारातील वाढ कमी दराने झाली आहे.

(b) 1990 च्या काळात सेवा क्षेत्रातील रोजगार वृद्धी पेक्षा भारतातील श्रमिकांची सरासरी उत्पादकता वृद्धी जास्त होती.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहे/आहेत ?

(1) फक्त (a) (2) फक्त (b) (3) (a) आणि (b) (4) यापैकी नाही

Consider the following statements :

(a) Employment increased at a slower rate as compared to output in the services sector.

(b) Growth of average productivity of labour in India was higher than employment growth in services sector during the period of 1990's.

Which of the statement is given above is/are **correct** ?

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) (a) and (b) (4) None of these

---

96. 74 व्या घटना दुरुस्तीनुसार कोणत्या बाबी आवश्यक होत्या ?

(a) जिल्हा नियोजन समितीची स्थापना

(b) तालुका समितीची स्थापना

(c) शिक्षणाचा हक्क

(d) महानगर समितीची स्थापना

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) आणि (d) (2) फक्त (a) (3) (a) आणि (b) (4) यापैकी सर्व

Which things are essential according to 74th Constitution Amendment ?

(a) Establishment of District Planning Committee

(b) Establishment of Taluka Committee

(c) Right to Education

(d) Establishment of Mahanagar Committee

Answer options :

(1) (a) and (d) (2) Only (a) (3) (a) and (b) (4) All above

---

97. दारिद्र्य निर्मूलनाशी कोणते कार्यक्रम निगडीत आहेत ?

(a) एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम

(b) इंदिरा आवास योजना

(c) रस्ते विकास कार्यक्रम

(d) ग्रामीण शिक्षण

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) आणि (b) (2) फक्त (b) (3) यापैकी नाही (4) यापैकी सर्व

Which Programme are related to poverty alleviation ?

(a) I.R.D.P. [Integrated Rural Development Programme]

(b) I.A.Y. [Indira Awas Yojana]

(c) Road Development Programme

(d) Rural Education

Answer options :

(1) (a) and (b) (2) Only (b) (3) None of these (4) All above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

Click here to Join the telegram channel @MPSCvastad

Follow @mpscmaterial and Visit mpscmaterial.com

98. खालीलपैकी नियोजनाचे प्रकार कोणते ?

(a) लोकशाही नियोजन
(b) हुकूमशाही नियोजन
(c) सामाजिक नियोजन
(d) केंद्रित नियोजन

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) आणि (b) (2) (a), (b) आणि (c) (3) (a), (b) आणि (d) (4) यापैकी सर्व

Which of the following are types of planning ?

(a) Democratic Planning
(b) Totalitarian Planning
(c) Social Planning
(d) Centralised Planning

Answer options :

(1) (a) and (b) (2) (a), (b) and (c) (3) (a), (b) and (d) (4) All above

---

99. ग्रामीण भूमिहीन रोजगार हमी कार्यक्रम (RLEGP) केंव्हा सुरू करण्यात आला ?

(1) 15 ऑगस्ट 1972 (2) 15 ऑगस्ट 1983 (3) 15 ऑगस्ट 1991 (4) 15 ऑगस्ट 1993

When the Rural Landless Employment Guarantee Programme (RLEGP) was launched ?

(1) 15 August 1972 (2) 15 August 1983 (3) 15 August 1991 (4) 15 August 1993

---

100. नियोजनाच्या नंतरच्या टप्प्यामध्ये (1981 ते 2012) सरासरी स्थूल देशांतर्गत उत्पादनवाढीचा (GDP) दर ________ टक्के होता.

(1) 3.5 (2) 5.7 (3) 5.9 (4) 4.2

The average GDP growth rate during the later phase of planning from 1981 to 2012 was ________ percent.

(1) 3.5 (2) 5.7 (3) 5.9 (4) 4.2

- o 0 o -

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

MPSC वस्ताद™
यत् भावो - तत् भवति

P.T.O.

Click here to Join the telegram channel @MPSCvastad

Follow @mpscmaterial and Visit mpscmaterial.com

👇🔻 IMP PYQ Compilation PDFS for Revision 🔻👇

🔺Mpsc ने आता पर्यंत विचारलेल्या सर्व परीक्षांमधील PYQ Articles च्या Notes एकाच PDF मध्ये

PYQ Articles PDF👉https://t.me/mpscvastad/1066

🔺Combine mains 2022-SR,STI,ASO,PSI paper's All Qs Section Wise Analysis PDF👉https://t.me/mpscvastad/979

🔺Combine mains 2022 – all PYQ कलमे आणि घटनादुरुस्ती Qs compilation PDF👉https://t.me/mpscvastad/985

🔺ASO Mains polity Imp Qs for practice with answers compilation PDF 👉https://t.me/mpscvastad/991

🔺Combine mains 22 – All PYQ इतिहास वृत्तपत्रे आणि संस्था Qs compilation PDF 👉https://t.me/mpscvastad/1004

🔺Combine mains 22 – SR,STI,ASO,PSI Paper 2 section wise compilation PDFs:

1. गणित आणि बुद्धीमत्ता👉https://t.me/mpscvastad/998
2. भूगोल👉https://t.me/mpscvastad/999
3. इतिहास👉https://t.me/mpscvastad/1000
4. POLITY👉https://t.me/mpscvastad/1001

🔺सर्व विज्ञान स्टेट बोर्ड आणि त्या मधील 60+ वैज्ञानिकांची माहिती एकत्रीत एकाच PDF 👉https://t.me/mpscvastad/1039

🔺विज्ञानातील Plant & Animal Classification या घटकावरील सर्व PYQs आणि उत्तरे एकत्रित PDF👉https://t.me/mpscvastad/1023

Join telegram channel for more PYQ analysis PDFs,PYQ notes 👉https://t.me/mpscvastad